

Minnesanteckningar Länsteatrarnas höstmötet 2016

Tema: Inkludering

Scenkonst Sörmland Eskilstuna den 14 – 16 november

måndag 14 november

11.00 – 11.50 Registrering & Lättare lunch på Scenkonst Sörmland

11.50 – 12.00 Välkomna!

Åsa Kratz ordförande Länsteatrarna och Maria Weisby scenkonstchef hälsade Välkomna.

12.00 – 13.00 Med öron känsliga för skönt

Ett sprudlande musikäventyr i en akt.

13.00 – 13.30 Presentation av deltagarna i foajén

Alla deltagare presenterade sig själva och vad som får dig att må bra.

13.30 – 14.30 Information om Länsteatrarnas verksamhet

Ordförande Åsa Kratz intervjuade styrelseledamöterna om vad de ansåg var viktigt i sitt styrelsearbete inom Länsteatrarna i Sverige. Även de adjungerade teatercheferna Lisa, Lena Thomas berättade vad de såg som viktiga kulturpolitiska frågor. Länsteatrarnas nya medarbetare Mattias Desac presenterade sig. Åsa Kratz och Linde Sjöstedt berättade om senaste utvecklingen i Folk och Kultur det kulturpolitiska konvent i Munktelstaden 2018.

14.30 – 15.00 Fika med smörgås i foajén

15.00 - 16.00 Medlemsmöte

Medlemsmöte hölls i sedvanlig ordning, budget och verksamhetsplan för 2017 fastställdes av medlemmarna.

16.00 – 16.30 Scenkonst Sörmland

Maria Weisby berättade om verksamheten och presenterar personalen.

16.30 – 17.00 Rundvandring

Maria Weisby med personal visade Scenkonst Sörmland.

17.00 – 18.00 **Det verkar så lätt**

En ungdomsföreställning, regi av Jonna Nordenskiöld.

19.00 **Middag**

På [Munktellmuseet](#), Vård Ann-Sofie Wågström, kommunfullmäktiges ordförande (s) Eskilstuna kommun.

Tisdag 15 november Scenkonst Sörmland

9.00 – 10.00 **Introduktion av temat: Inkludering**

Maria Ericson vd och konstnärlig ledare Teater Halland, Thomas Sundström teaterchef Länsteatern Gotland och Petra Weckström vd Örebro länsteatern introducerar temat ”Inkludering”.

Marie Ericsson berättade om Teater Hallands sätt att arbeta med inkludering. De har arbetat aktivt med flyktingboenden och äldreboenden. Hon diskuterade även erfarenheter av bemötande i förhållande till grupper med funktionsnedsättningar men också olika etnicitet. Att möta personer med olika hinder är nödvändigt för att få en glimt av hur världen upplevs och uppfattas utifrån deras perspektiv, kognition och sinnesfunktioner.

Tomas Sundström berättade om hotbrev han fått när Länsteatern på Gotland gjorde föreställningar där ensamkommande flyktingars erfarenheter berättades. Han nämnde även tre värdeord som de arbetar med:

- **Tolkningstillträde**
- **Representation**
- **Informationsdjup**

Frågan om demokrati och inkluderande förutsätter för Länsteatern på Gotland en ny syn på publikens informationsdjup. Detta innebär krav på ett bredare produktionsled. Det vill säga medarbetare med differentierande erfarenheter och förmåga till differentierande uttryck. Länsteatern på Gotland arbetar ständigt med den föränderliga bilden av vad vi skall vara, för vem vi ska vara, och hur de är det.

Petra Weckström, Örebro Länsteater, berättade om deras arbete med döva. Problematiserar hur hörande fungerar som norm. Hon utgår från erfarenheter med projektet DoT (Delaktighet och Teater)

som drevs mellan 2012 - 2015 av Örebro länsteater i samarbete med Riksteatern. Ett mål var att skapa scenkonst som involverar svenskt teckenspråkiga som publik, medskapare och initiativtagare. Ett verktyg var möten mellan en mångfald människor med teckenspråk som raster. En lärdom var att en förändring av mötesplatser och villkoren för dessa utvecklar nya kulturformer och scenkonstuttryck, angelägna för fler. En annan lärdom var vikten av en flerdimensionell syn på delaktighet.

10.00 -10.45 **Inkludering**

Samtalsgrupper där temat inkludering diskuterades.

10.45 – 11.15 **Kaffe i foajén**

11.15 – 12.15 **Inkludering**

Samling i storgrupp för gemensamt samtal.

Petras redovisning från gruppdiskussioner (Mattias red):

Komplex tema konstaterar alla grupper.

Självreflektion från alla grupper: vad gör vi var och en? Att vi tittar på våra egna organisationer och faktiskt ta fasta på ATT vi gör, var och en. Definiera och tydliggör det positiva. Vi jobbar mycket med mångfalds, inkluderingsfrågor men det sker i projekt, hur påverkar det våra organisationer i grunden? Utmaningen kring projekt: hur många goda erfarenheter och viktig kunskap försvinner inte då projekten tar slut? Hur dokumenterar vi och delger vi våra arbeten? Utvärderingar behöver vi lägga mer fokus på, för att skapa lärande. Gäller dock att inte deppa ihop och tro att inget sker om vi inte har stora fleråriga projekt. Viktigt att fira framgångar vi gör.

Grupp 1

Nu är så mycket *särskilt viktigt*. Det finns en upplevelse att individer/grupper som inte känner sig särskilt inkluderade blir frustrerade. Vad kan just jag/vi göra för att försöka vända en negativ trend? Världsläget påverkar, i och med att den största stormakten med de största resurserna hamnat i händerna på Trump. Gruppen funderade på hur vi ska synliggöra just vår unika verksamhet, för beslutsfattare, publik och samhället i stort.

Bra aktiviteter och samtal pågår, vittnar teaterchefer om, men det går i vågor. Mycket bottnar i resurser, hur kan vi skapa utveckling och vara tillgängliga utifrån de begränsade resurser vi har. Konkreta exempel: Unghästens arbete i Västerbotten intressant, Samiska teaterns arbete men också svårigheterna att rekrytera brett ”ute i landet” - många vill bo i storstäderna.

Grupp 2

Hur delar vi erfarenheter av möten mellan språk och kultur? Gruppen konstaterade att teatrarna generellt inte är så bra på att attrahera/hitta medarbetare med funktionsvariationer. Det är viktigt att få in fler erfarenheter i personalen, medarbetare med olika erfarenheter.

Diskuterade främlingsfientliga rörelser och ställde sig frågan: Vad vet vi om oss själva? Hur kan vi diskutera eller beröra våra egna övertygelser. Hur för vi den diskussionen?

Intressant att göra föreställningar som skapar möten mellan publikgrupper som vanligtvis inte möts. Om det är svårigheter att få in en bred representation i produktionsledet, börja jobba med teatervärdar och cafépersonal.

Grupp 3

Hur kan inkluderingsprocessen gestaltas? Diskuterade musik där noter är ett universellt språk.

Musiken har ett naturligt internationellt rekryteringsperspektiv.

Diskuterade frågan att människor inte känner sig inkluderade utifrån frågor om vad som handlar om att *vilja* inkluderas eller *utgå från* att inte vara inkluderad.

Hur får vi politiker att lyssna, att ställa frågor? Lyfte ett exempel där skådespelare läste dagstidningen högt. Hur är strukturerna skapade i våra organisationer och hur mycket styr dessa strukturer. Hur mycket hjälper kryssrutor, där vi ska checka av hur teatern når olika definierade grupper? Var går då gränsen för armlängds avstånd?

En definition av inkludering utifrån passets start: två personer som klappade händerna på ett sätt som var omöjligt att följa med. Inspirerad av att lyssna på varandras händer som klappar och skapar en rytm tillsammans.

Grupp 4

Viktigt att välja fokus, alla kan inte göra allt hela tiden, men öka medvetenheten om vad som verkligen sker. Och då behöver vi dokumentera och skapa former för ett lärande. Vi behöver reflektion och kunskapsöverföring. Kunskaperna är väldigt personbaserade och det är ett problem. Samarbete med andra sektorer är viktigt!

Ytterst handlar det om makt, vi som sitter här har makt och behöver förhålla oss till hur vi hanterar den makten tills världen är som vi vill ha det. Gjorde en jämförelse med sjukvården som utvecklas mycket fortare inom mångfald – den utvecklas hela tiden – men är också en enormt mycket större sektor. Vi är en liten sektor utan särskild ekonomisk tillväxt och det påverkar, vi har inte samma personalomsättning inom våra organisationer.

Gruppen menar att vi är samtidigt en av sektorerna som arbetar hårdast med mångfald, vi är dåliga på att göra det men bra på att prata om det.

Grupp 5

Om inkludering- en förutsättning för inkludering är tid och pengar. Hur rimmar då alla storslagna kulturplaners mål med ekonomin, med de resurser vi har?

- Vi möts här, precis som dom vi är utan att förminska oss själva men är beredda att låta oss påverkas och eventuellt förändras. ÄR vi det? Beredda att påverkas och förändras?

Reflektioner om en produktion i Falun; som lyfte genremaktsordning. Vi måste MÖTAS för att förändras.

Grupp 6

Det arbetet som ständigt måste pågå och pågår, flyttar sakta men säkert på gränserna. Det förändrar på synen på invandring, funktionshindre osv.

Olika typer av anpassningar gör att det är svårt att möta alla samtidigt, vikten att gräva där man står. Då det gäller arbete med människor med psykiska funktionshinder, gav Mia ett exempel på att jobba med ungdomar med autistiska funktionsnedsättningar. Ett antal ungdomar fick jobba med att skriva texter tillsammans med teaterns personal. Viljan var att göra en föreställning med ungdomar med och utan speciella behov och teaterns personal. En grupp som möttes över tid. Mia ställde gruppen en fråga kring bra och dåliga möten som gruppen improviserade ifrån. Arbetet var otroligt givande.

Grupp 7

Det finns som ett krav på oss som kulturinstitutionerna att det är vi som ska gå ut och bjuda in och försöka skapa förändring. Det finns andra organisationer/institutioner (exempelvis migrationsverket och AF) som skulle kunna göra detta mycket bättre. Sen konstaterade gruppen att det krävs en rejäl omställning då det gäller utbildningsinsatserna, där sitter den riktiga proppen.

Några exempel;

Kärleken är fri?! som skapades i Gävleborg och nu tagits över av Örebro. En pjäs om hedersrelaterat våld och förtryck, där vi hela tiden måste då lyfta att vi gör konst, att detta är teater. Utvandrarerna i Västerås och de praktikanter som togs in via migrationsverket. Det var oerhört värdefullt för alla på teatern. Men det var svårt och hade behövts en heltidstjänst att bara jobba med det pga. förutsättningarna för dessa personer: någon blev utvisad, nån hade en tjänsteman som var sjukskriven etc. Stora utmaningar att hantera individernas utsatta sociala situationer.

Grupp 8

Vi har väldigt mycket saker att lära. Vilka mindre grupper i vår närmiljö osynliggörs?

Politiker till politiker. Vi måste bestämma oss politiskt för en inriktning se till att det beslutas i fullmäktige och sedan låta detta få konsekvenser. Våga ta beslut och inte fega ur.

BESLUTA; GENOMFÖRA; FÖLJA UPP OCH UTVÄRDERA

Förslag: jämföra teatern med näringslivet, med företag, idrotten (ishockey, fotboll etc) har vi någonsin frågat om de vill vara med och sponsra?

Yvonne Rock (samordnare för mångkulturåret): Har det gått framåt? Ja, det är så mycket som händer på alla teatrar. Passa på att dela med mig av erfarenhet: De som är bäst är näringslivet. 2 ex. McDonalds och IKEA

Generella reflektioner efter grupprundan:

Ex; för två år sen beslutades att två grupprum i en skola skulle vara tillgängliga under raster för att kunna gå in och meditera, be en bön etc. Det blev en reaktion från hela Sverige, här har vi inrättat ett bönerum på en skola, det får man väl inte? Hur ska vi kunna skapa rum för mångfald som inte definieras?

Vi måste inse att vi aldrig kommer att förändra världen själva, vi måste jobba utifrån de vi är och de resurser vi har.

Utspridda över landet, det gör att vi arbetar olika, vilket är bra.

Vi diskuterade hur svårt det är då man känner sig utsatt själv, att bli/vara så rätt. Hur ska vi våga vara modiga? Hur ska vi våga skapa konst som öppnar upp och bygger vårt samhälle tillsammans?

Det är jobbigt att vara rädd, kan också vara farligt om för många är rädda. Vi måste förstå att i utsattheten händer det mycket hemska saker och vi behöver ha koll på vår egen rädsla.

Konsten måste få vara konst, men nu vi befinner oss i ett utsatt politiskt läge i världen. Det är jobbigt att vara rädd. Vi behöver luta oss mot varandra, de som skapar konst, och stöttar den via styrelsearbetet. Den utsatthet som personer hamnar i då det SYNS att du är annorlunda än normen, är viktig att förstå. Vi ska ta det på allvar.

Ex; om en monolog, som handlar om Aspbergers syndrom. En flicka med Aspberger kontaktade teatern och bad att få läsa, återkopplar, tack för att jag fick läsa, men det är ju jag på teatern som ska vara tacksam för att någon ville läsa...

12.15 – 13.00 **Lunch**

I foajén Scenkonst Sörmland

13.00 – 14.00 **Spinn**

Spinn är Sveriges första integrerade danskompani, vilket innebär att det är ett kompani med professionella dansare både med och utan funktionsnedsättningar

14.00 – 14.30 **Kaffe i Foajén**

14.30 – 15.15 **Diskussioner om Folk och Kultur**

Indelade i smågrupper och redovisningar gemensamt.

Grupp 1: Borde kanske vara vartannat år? Digitalisering. Konstnärligt innehåll. Internationell klass. Tvärkulturella bredden någon annanstans? Hur organiserar vi oss i regionerna? Storregioner?

Grupp 2: Syftet måste vara tydligt och färdigtänkt. Vad vill vi uppnå? Vilken position har SKL och Svensk Scenkonst i arbetet? En ekonomisk fråga för varje institution. Vad har vi råd att satsa och vilket stöd kan vi få? Tema behöver vara tydligt. Hur undviker vi en översvämning av evenemang? För att få ett avtryck och resultat behöver det vara tydligt för politiker. Vartannat år. Orkar vi varje år? Måste finnas möjlighet till paneldebatt och föreläsningar. En särskild scen för skarpa debatter.

Grupp 3: Hållbar utveckling.

Grupp 4: Vad händer för övrigt i världen under den tiden? Konkurrens? Internationell kulturforskning. Vad händer där? Intressanta exempel som kan fånga publik. Kultur och hälsa. Partiledare eller högsta kulturpolitiker har debatt. Vad har de för syn på kultur? Vad är folk? Vem är folk?

Grupp 5: Det får inte bli som SKL. Intressanta seminarier och föreläsningar. Barns egna syn på kultur. Samarbeta med skolor, så att barn själva får vara aktiva. Vem bestämmer vad som är kultur? Vad är kultur för unga människor idag? Varför känner sig vissa utsatta? Postkolonialt perspektiv.

Grupp 6: Workshop: "Kultur för icke redan frälsta." Behöver hända oväntade saker. Det är ofta lite för tryggt. Få sig en tankeställare på ett oväntat vis. Inkluderingstemat kan vi bygga vidare på. Hur ska vi locka till oss politiker? Bra möjlighet att fiska väljare för politiker. Partisekreterare. Koppla ihop till andra områden än kulturen. Be andra områden reflektera över kultur.

Väcker mycket känslor och passion. Finns ett stort engagemang men också många frågor. En stark förhoppning att kunna konkretisera och skapa strategier. Men hur skapas ett konkret syfte av alla stora visioner? Kanske ett behov att smalna av och bli konkret/förståeligt. Syftet måste vara tydligt och färdigtänkt. Vad vill vi uppnå? Vilken roll har konsten? Vissa argumenterar för konstnärligt innehåll och internationell klass. Men blir det Scenkonstbiennial istället för kulturpolitiskt konvent. Ska det kanske bara vara kulturpolitiska seminarier? Risken att det bli för brett? Visa vad våra institutioner verkligen gör. Samtidigt kan det kan ju också vara styrkan för att undvika att bli för elitistiskt. För att veta det behöver det vara tydligt vilka är det vi vänder oss till? Behöver hända oväntade saker. Det är

ofta lite för tryggt. Få sig en tankeställare på ett oväntat vis. Vartannat år för att kunna orka. Och en viktig fråga Vem är egentligen folket? Vi och vår publik är ju folket hördes det.

Under konventet visa upp vad den regionala konsten och kulturen står för utifrån vårt uppdrag. Och det är ju valår! Utmärkt möjlighet att få upp kulturpolitiken på agenda och locka politiker.

15.15 – 17.00 Enskilda överläggningar

För förtroendevalda respektive tjänstepersoner

17.00 – 19.00 Egen tid alternativt Informella möten

19.00 Middag

Middag på [Eskilstuna Ölkultur](#), Bryggeripuben

Värd Landstinget Sörmland, Christer Kax Sundberg (l) Landstings-fullmäktiges vice ordförande Monica Johansson Landstingsstyrelsens ordförande (s)

Onsdag 16 november Scenkonst Sörmland

9.00 – 11.00 Länsteatrarnas ekonomiska handlingsutrymme,

Relationen mellan intäkter och utgifter, 1980–2015 MYKA

Klara Tomson, utredare på Myndigheten för kulturanalys, Martin Gustavsson, Stockholms centrum för forskning om offentlig sektor (Score) Andreas Melldahl, Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (EDU)

Myka bjuder in till ett seminarium 20/1-2017 när rapporten är klar. En kulturpolitisk dag om kulturinstitutioners handlingsutrymme. ”På årets kulturpolitiska dag blickar vi både bakåt och framåt i tiden och lyfter frågor om förutsättningar för konstnärlig verksamhet på landets kulturinstitutioner. Hur ser det konstnärliga handlingsutrymmet ut i relation till de ekonomiska förutsättningarna?”

11.00 – 11.15 Bensträckare med Kaffehämtning

11.15 – 12.15 Avslutning

Gemensam rapportering från enskilda överläggningarna. Spanarna Mika Oskarsson Kindstrand, Erik Uddenberg och Mattias Desac gav en spaning av höstmötet. Gävle Folkteater värdar för vårmötet 2017 hälsade oss välkomna till vårmötet 2017

12.15 – 13.00 Lunch i foajén

